ວີລະຊົນ ສີທອງ

ສີທອງ

ວິລະຊົນແຫ່ງຊາດ

ຈາລຶກໄວ້ໃນປຶ້ມຄຳ

ປະຫວັດສາດຂອງຊາດລາວ

ວິລະຊຶນສິທອງ

ສະຫງວນລິຂະສິດ 2010

ຄະນະຊີ້ນຳເນື້ອໃນ

ກົມວິທະຍາສາດ-ປະຫວັດສາດການທະຫານ
ກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ
ຄະນະພັກ, ຄະນະບັນຊາ, ສະພາວິທະຍາສາດ-ປະຫວັດສາດການທະຫານ
ກອງບັນຊາການທະຫານ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
ສະມາຄົມນັກປະພັນລາວ

ຄະນະທີ່ປຶກສາ ໃຫ້ຂໍ້ມູນ

ທ່ານ ພົນຕີ ຊຽງສົມ ກຸນລະວົງ ວິລະຊົນແຫ່ງຊາດ
ອະດີດກຳມະການສູນກາງພັກ ລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າການ
ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ພະນັກງານບຳນານ.

ທ່ານ ພົນຈັດຕະວາ ຄຳຫອມ ແສງບົວລົມ ວິລະຊົນແຫ່ງຊາດ
ຄະນະປະຈຳພັກ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເລຂາຄະນະພັກ,
ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການທະຫານນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ທ່ານ ພັນເອກ ຄຳພັດ ເພີບບຸດາ
ສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດ ເຂດ I ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
ຄະນະພັກ-ຄະນະກອງບັນຊາການ, ຫົວໜ້າຫ້ອງພະລາທິການ
ທະຫານນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ທ່ານ ພັນໂທ ບູນເພັງ ສິດທິສັກ
ຮອງເລຂາ ຄະນະພັກ-ຄະນະກອງບັນຊາການ, ຫົວໜ້າຫ້ອງການເມືອງ
ກອງບັນຊາການທະຫານ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ທ່ານ ຈານແອດ ທອງດາລາ
ອະດີດພະນັກງານ ກໍ່ສ້າງຮາກຖານການເມືອງ,
ກອງຫຼອນເຂດ ລອງສັງ-ລອງຕອນ ພະນັກງານບຳນານ
ພ້ອມນັ້ນຍັງໄດ້ຮັບການຮ່ວມມືຈາກຄະນະປະຈຳພັກເມືອງສັງທອງ,
ນາງປະທຸມມາ ອະດີດພັນລະຍາ ຂອງສະຫາຍສີທອງ, ທ່ານ ກອງສີ
ນ້ອງຊາຍຂອງ ສະຫາຍ ສີທອງ, ທ່ານ ຫຼ້າວັນສີ ອະດີດນັກຮົບກອງພັນ 601

ທ່ານ ພັນເອກ ສີບູນ ຄູນທອງບາງ
ທ່ານ ຮ້ອຍເອກ ຄຳໃສ ອະດີດພະນັກງານກອງຮ້ອຍ 4 ກອງພັນ 500
ທີ່ເຄື່ອນໄຫວຢູ່ເຂດ ລອງສັງ-ລອງຕອນ
ພະນັກງານບຳນານ ພ້ອມດ້ວຍປະຊາຊົນ ຊາວເມືອງສັງທອງ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຮັບໂຮມ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ

ນາງ ພິວລາວັນ ຫຼວງວັນນາ
ວ່າການປະທານສະມາຄົມ ນັກປະພັນລາວ
ສົມສຸກ ສຸກສະຫວັດ
ຮອງປະທານສະມາຄົມ ນັກປະພັນລາວ

ພັນໂທ ສົມນຶກ ລໍວິໄຊ
ຫົວໜ້າພະແນກວິທະຍາສາດ-ປະຫວັດສາດ
ການທະຫານກອງບັນຊາການທະຫານ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຮ້ອຍໂທ ຄຳແພງ ມະນີວົງ
ຊ່ວຍວຽກພະແນກວິທະຍາສາດ-ປະຫວັດສາດການທະຫານ
ກອງບັນຊາການທະຫານ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຂຽນໂດຍ

ຮ້ອຍໂທ ຄຳແພງ ມະນີວົງ

ຮຽບຮຽງໂດຍ

ສົມສຸກ ສຸກສະຫວັດ
ສຸຂີ ບໍລະສິລປ໌
ພັນໂທ ສົມນຶກ ລໍວິໄຊ
ຮ້ອຍໂທ ຄຳແພງ ມະນີວົງ

ຄອມພິວເຕີ

ຮ້ອຍໂທ ຄຳແພງ ມະນີວົງ

ອອກແບບປົກ ແລະ ຈັດໜ້າ

ນິວັດ ຊຸນພິທັກ

ຄໍາເຫັນ

ທ່ານ ພົນຈັດຕະວາ ຄໍາທອນ ແສງບົວລົມ ວິລະຊົນແຫ່ງຊາດ ຄະນະປະຈໍາພັກ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເລຂາຄະນະພັກ ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການທະຫານ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

ເນື່ອງໃນໂອກາດຂໍ່ານັບ ຮັບຕ້ອນ ງານສະເຫຼີມສະຫຼອງວຽງຈັນ ເປັນນະຄອນຫຼວງ ຄົບຮອບ 450 ປີ(1560-2010) ແລະວັນຄ້າຍວັນເກີດຂອງສະຫາຍ ສີທອງ ວິລະຊົນແຫ່ງຊາດ ອະດີດຫົວໜ້າກອງພັນ 500 ກອງທັບປະຊາຊົນລາວ ຄົບຮອບ85ປີ.(9/8/1925 - 9/8/ 2010).

ວຽງຈັນກາຍ ເປັນນະຄອນຫຼວງ ຂອງປະເທດລາວມາໄດ້ຫຼາຍ ເຊັ່ນຄົນແລ້ວ, ມີທັງໄລຍະຮຸ່ງເຮືອງເຫຼືອງເຫຼື້ອມ ແລະໄລຍະແຕກແຍກ, ແບ່ງສ່ວນ, ເສຍດິນແດນໃຫ້ແກ່ຊາດອື່ນ ແລະທັງກາຍເປັນເມືອງສ່ວຍເມືອງຂຶ້ນຂອງຕ່າງຊາດ. ປະຫວັດສາດໄດ້ບັນທຶກໄວ້ວ່າ ບັນດາບັນພະບຸດລຸດຜູ້ເກັ່ງກ້າ ພິລະອາດຫານຊານໄຊ ໃນການນໍາພາປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ຕໍ່ສູ້ຍາດເອົາເອກະລາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໄລຍະຕໍ່ສູ້ກັບຈັກກະພັດຝຣັ່ງ ແລະອາເມຣິກາຜູ້ຮຸກຮານ ເຊິ່ງເປັນໄລຍະຕໍ່ສູ້ຍືດເຍື້ອຍາວນານ ລະອິດລະອຽວ, ຫິວລ້ຽວຫິວຕໍ່, ທຸກຍາກລໍາບາກແຕ່ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າພາຍໃຕ້ການນໍາພາຂອງພັກຄອມມູນິດອິນດູຈີນໂດຍແມ່ນທ່ານປະທານໂຮຈິມິນເປັນຜູ້ສ້າງຕັ້ງ ຕໍ່ມາກາຍເປັນພັກແຮ້ວນລາວ ແລະເປັນພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວໂດຍແມ່ນ ທ່ານປະທານ ໄກສອນ ພົມວິຫານ ເປັນຜູ້ສ້າງຕັ້ງ ແລະນໍາພາ ຜ່ານຂະບວນວິວັດແຫ່ງການຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ ອັນທໍລະຫົດອົດທົນ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ບັນດານັກຮົບປະຕິວັດທີ່ອົງອາດກ້າແກ່ນ ມີໄຫວພິບ ສະຫຼາດ ສ່ອງໃສທົນທານໜຽວແໜ້ນຕໍ່ສູ້ບໍ່ຍອມຈຳນົນ ຜ່ານການເຝິກຝົນຫຼໍ່ ຫຼອມແນວຄິດຈິດໃຈຂອງນັກປະຕິວັດ, ນ້ຳໃຈຮັກເຊື້ອແພງຊາດອັນດູດດື່ມ ໃນປີ 1949 ສະຫາຍ ສີທອງ ໄດ້ຈາກບ້ານເກີດເມືອງນອນ, ພໍ່ແມ່ຍາດຕິພີ່ນ້ອງອັນແສນຮັກຂອງຕົນ ເຂົ້າເຮັດການປະຕິວັດ ຢູ່ໃນກຳລັງປະກອບອາວຸດ ເຂດລ່ອງສັງ-ລ່ອງຕອນ.

ຕະຫຼອດໄລຍະເຄື່ອນໄຫວປະຕິວັດ ສະຫາຍ ສີທອງ ໄດ້ນຳເອົາຊີວິດອັນໜຸ່ມແໜ້ນຂອງຕົນ ປະກອບສ່ວນຕໍ່ສູ້ກັບຈັກກະພັດຜູ້ຮຸກຮານ ທັງສູ້ຮົບ, ທັງກໍ່ສ້າງຮາກຖານການເມືອງ, ທັງສຶກສາຮ່ຳຮຽນສິລະປະຍຸດຍຸດທະວິທີ ຕັ້ງໜ້າຝຶກຝົນຫຼໍ່ຫຼອມຕົນເອງ ເຂົ້າໃນແປວໄຟປະຕິວັດ ຈາກລູກຊາວໄຮ່ ນາບ້ານປ່າຂາດອນຜູ້ໜຶ່ງ ກາຍເປັນຜູ້ບັນຊາກຳລັງປະກອບອາວຸດແຕ່ຂັ້ນຫົວໜ້າໝູ່ກ້າວຂຶ້ນເປັນຜູ້ບັນຊາກອງພັນທະຫານທ້ອງຖິ່ນແຂວງວຽງຈັນ, ບັນຊາກຳລັງເຄື່ອນໄຫວສູ້ຮົບຢ່າງເດັດດ່ຽວ ໜຽວແໜ້ນແລະພິລະອາດຫານ ຜົນງານ ແລະຄຸນງາມ ຄວາມດີຂອງສະຫາຍສີທອງໄດ້ຈັດຢູ່ແຖວໜ້າຂອງພະນັກງານ-ນັກຮົບໃນກຳລັງປະກອບອາວຸດປະຕິວັດ. ກອງປະຊຸມຄັດເລືອກຜົນງານໃນວັນທີ 15 - 20 ມັງກອນ 1956 ທີ່ບ້ານດ່ານ ເມືອງໂສຍ ແຂວງຫົວພັນ, ສູນກາງພັກໄດ້ມອບ ນາມະຍົດໃຫ້ສະຫາຍສີທອງເປັນນັກຮົບແຂ່ງຂັນແລະໄດ້ປະດັບຫຼຽນໄຊອິດສະລະຊັ້ນ I ໃຫ້ຢ່າງສົມກຽດ.

ພາຍຫຼັງປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍຢ່າງສົມບູນ ແລະ ສະຖາປານາສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວໃນ ວັນທີ 2 ທັນວາ 1975. ກອງປະຊຸມຄັດເລືອກຜົນງານ ໃນວັນທີ 5 / 04 / 1979 ທີ່ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.ພັກ-ລັດຖະບານໄດ້ຕົກລົງມອບນາມະຍົດວິລະຊົນ ແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ສະຫາຍ ສີທອງ ຢ່າງສົມກຽດ ສະຫາຍໄດ້ອຸທິດຊີວິດ ເລືອດເນື້ອ ເພື່ອດຳເນີນການຕໍ່ສູ້ປົດປ່ອຍຊາດ ສະຫາຍໄດ້ເສຍສະຫຼະ ຊີວິດ ໃນການສູ້ຮົບຈັ່ງທ່າສະກັດກັ້ນການບຸກໂຈມຕີຂອງສັດຕູຢູ່ຕົວເມືອງ ວຽງຈັນ.

ສະຫາຍໄດ້ເສຍສະຫຼະຊີວິດຢ່າງພິລະອາດຫານໃນວັນທີ 15 / 12 / 1960 ເຫຼືອໄວ້ແຕ່ຄຸນງາມຄວາມດີ, ຄຸນສົມບັດ ສິນທຳປະຕິວັດ, ນ້ຳໃຈເດັດດ່ຽວໜຽວແໜ້ນອົງອາດກ້າຫານຕໍ່ສູ້ບໍ່ຍອມຈຳນົນສັດຕູຈົນເຖິງ ຢອດເລືອດແລະລົມຫາຍໃຈວິນາທີສຸດທ້າຍຂອງສະຫາຍ.

ພວກເຮົາ ພະນັກງານ-ນັກຮົບ ໃນຖັນແຖວກຳລັງປະກອບອາວຸດ ປະຊາຊົນລາວ ພະນັກງານພັກ-ລັດ, ນັກຮຽນ-ນັກສຶກສາ ປັນຍາຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າຈົ່ງພ້ອມກັນຮ່ຳຮຽນເອົາຄຸນສົມບັດ ສິນທຳ ປະຕິວັດ ແລະຈາລຶກບູນຄຸນ, ຄຸນງາມຄວາມດີ ຂອງສະຫາຍ ສີທອງ ວິລະຊົນແຫ່ງຊາດໄວ້ຕະຫຼອດຊົ່ວກາລະນານ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 20 ມັງກອນ 2010

ທີ່ວໜ້າກອງບັນຊາການທະຫານນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຄຳນຳ

ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ເກົ່າແກ່ດຳລົງຄົງຕົວ ແລະຂະຫຍາຍຕົວ ຢູ່ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ຂອງໂລກ. ນັບແຕ່ການປະກົດຕົວຂອງລັດລາວ ທີ່ກະແຈກກະຈາຍ ຜ່ານມາໃນອະດີດລ້ວນແຕ່ຖືກລົບກວນ ແລະຮຸກຮານຈາກອານາຈັກອື່ນໆທີ່ແຂງແຮງກວ່າ ຈົນເຖິງສະໄໝເຈົ້າຟ້າງຸ່ມ ມະຫາລາດທ້ອນໂຮມເອົາລັດລາວບູຮານ ຫຼືເມືອງລາວບູຮານທັງຫຼາຍ ເຂົ້າເປັນອານາຈັກລາວລ້ານຊ້າງເອກະພາບ ເວລາຕໍ່ມາອານາຈັກລາວລ້ານຊ້າງ ຈຶ່ງມີໂອກາດຟື້ນຕົວຂຶ້ນໃໝ່ແຕ່ຄ.ສ.1350. ເຈົ້າຟ້າງຸ່ມໄດ້ວາງຮາກຖານການປົກຄອງ ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມຕະຫຼອດເຖິງວຽກງານປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບໄວ້ຫຼາຍດ້ານ.

ນັບແຕ່ເສັ້ນທາງເດີນ ຂອງປະເທດຊາດນັ້ນ ໄດ້ເກີດມີຫຼາຍໄລຍະ ບາງໄລຍະກໍຮຸ່ງເຮືອງ ເຫຼືອງເຫຼື້ອມ ມີໄລຍະຄົນໃນຊາດ ກໍແຕກແຍກຂາດຄວາມສາມັກຄີກັນ ຍ້ອນກົນອຸບາຍແບ່ງແຍກ ເພື່ອປົກຄອງຂອງຜູ້ຮຸກຮານຈົນເຖິງຂັ້ນປະເທດຊາດກາຍເປັນປະເທດສະລາດ ເປັນເມືອງສວຍເມືອງຂຶ້ນຂອງຕ່າງປະເທດ ແຕ່ຍ້ອນການຕໍ່ສູ້ບໍ່ຍອມຈຳນົນຂອງ ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ພາຍໃຕ້ການນຳພາ ຂອງບັນພະບຸລຸດຜູ້ເກັ່ງກ້າຈຶ່ງສາມາດກອບ ກູ້ເອົາປະເທດຊາດ ຄືນມາໄດ້

ກ່ອນນີ້ໜຶ່ງສະຕະວັດ ຂະບວນການຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ ຂອງກຳລັງປະກອບອາວຸດປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອຕ້ານການຮຸກຮານບຽດຍຶດຂອງພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງ ແລະຈັກກະພັດອາເມຣິກາ ເປັນຂະບວນດຸເດືອດກວ້າງຂວາງ ແຕ່ເໜືອເຖິງໃຕ້ທົ່ວປະເທດ ໃນນັ້ນພື້ນຖານກວ່າໝູ່ແມ່ນການຕໍ່ສູ້ ຂອງກອງທັບແລະຂອງປະຊາຊົນເຮົາ ເຮັດໃຫ້ປະຫວັດສາດຂອງການຕໍ່ສູ້ນັ້ນ ໄດ້ກາຍເປັນຕຳນານແຫ່ງຊີວິດຂອງບັນພະບຸລຸດວິລະກຳທີ່ໂດດເດັ່ນ ຂອງບັນດາເຫຼົ່ານັກຕໍ່ສູ້ທັງຫຼາຍຈົນເທົ່າທຸກວັນນີ້.

ເວົ້າສະເພາະ ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະແຂວງວຽງຈັນ ແມ່ນໜຶ່ງໃນຂະບວນການຕໍ່ສູ້ ທີ່ເອກອ້າງແລກດ້ວຍເລືອດເນື້ອເຫື່ອໄຄ ຂອງ ນັກຮົບປະຕິວັດ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາຜືນແຜ່ນດິນ ຂອງປະເທດຊາດ, ເພື່ອອິດສະລະພາບ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ໄດ້ໃຫ້ກຳເນີດບັນດາ **"ນັກຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ"** ທີ່ໄດ້ສ້າງວິລະກຳປະຫວັດສາດ ດ້ວຍນ້ຳໃຈພິລະອາດຫານ ໄວ້ໃນດວງໃຈ ຂອງປະຊາຊົນລາວຕະຫຼອດມາ ນັ້ນກໍແມ່ນ **"ວິລະຊົນ ສີທອງ"** ນັກຮົບວິລະຊົນ ຂອງກອງທັບລາວອິດສະລະ ໃນເມື່ອກ່ອນ ແລະກອງທັບປະຊາຊົນລາວຜູ້ພິລະອາດຫານໃນປັດຈຸບັນ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈາລຶກເຂົ້າໃນປຶ້ມຄຳປະຫວັດສາດຂອງຊາດ ແລະການທວນຄືນມູນເຊື້ອວິລະກຳ ຂອງນັກຮົບກູ້ຊາດໃນຖັນແຖວ ກອງທັບລາວອິດສະລະ ແລະການສືບສານຕຳນານ ວິລະກຳແນໃສ່ເພື່ອສຶກສາອົບຮົມຜົນງານຄຸນງາມຄວາມດີ ດັ່ງກ່າວຕໍ່ຄົນຮຸ່ນສືບທອດເຮັດໃຫ້ພາລະກິດຂອງ ສະຫາຍ ຍືນຍົງຢູ່ໃນດວງໃຈຂອງຊາວນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນກໍຄືປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ.

ພະແນກວິທະຍາສາດ - ປະຫວັດສາດ ການທະຫານກອງບັນຊາການທະຫານນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສົມທົບກັບສະມາຄົມ ນັກປະພັນລາວ ຈຶ່ງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າຮຽບຮຽງ ປະຫວັດສາດມູນເຊື້ອ ການຕໍ່ສູ້ເດັດດ່ຽວ,ໝຽວແໜ້ນ, ອົງອາດກ້າຫານ, ຄຽດແຄ້ນບໍ່ຍອມຈຳນົນຂອງສະຫາຍ ສີທອງ ວິລະຊົນແຫ່ງຊາດໄວ້ໃນປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້.

ສະຫາຍ ສີທອງ ເປັນແບບຢ່າງແຫ່ງການເສຍສະຫຼະອັນສູງສົ່ງເພື່ອຊາດ ເພື່ອປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ອີກປະການໜຶ່ງກໍເພື່ອສະດຸດີວິລະກຳຂອງສະຫາຍທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນພາລະກິດຕໍ່ສູ້ປົດປ່ອຍຊາດ ປົກປັກຮັກສານະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເຊິ່ງສະຫາຍກໍແມ່ນຜູ້ໜຶ່ງທີ່ໄດ້ສະຫຼະຊີບເພື່ອຊາວນະຄອນຫຼວງວວຽງຈັນ ຢ່າງອາດຫານ ຊານໄຊ ຊຶ່ງໃນທ້າຍປີ 2010 ນີ້ ຈະມີການສະເຫຼີມສະຫຼອງວຽງຈັນ 450 ປີ ຢ່າງຍິ່ງໃຫຍ່ອະລັງການ

ເຖິງວ່າການຮຽບຮຽງ ເກັບກຳຂໍ້ມູນຜົນງານນັ້ນໄດ້ສຳເລັດແລ້ວ ກໍຕາມແຕ່ບັນດາຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງກໍຍັງມີຢູ່ ຄວາມສາມາດຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນອາດຈະຍັງບໍ່ທັນຕອບສະໜອງໄດ້ລະອຽດໝົດທຸກແງ່ມູມ ດັ່ງນັ້ນຄະນະຄົ້ນຄວ້າຮຽບຮຽງປະຫວັດສາດມູນເຊື້ອ ຂອງກອງບັນຊາການທະຫານນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຖືໂອກາດນີ້ ຂໍອະໄພໃນສ່ວນທີ່ບໍ່ທັນຍົກຂຶ້ນມາເວົ້າໝົດ ແລະຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ ຕໍ່ພະນັກງານປະຕິວັດ ອາວຸໂສ ພໍ່ແມ່ພີ່ນ້ອງຊາວເມືອງສັງທອງ ທຸກຖ້ວນໜ້າທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມສະໜອງຂໍ້ມູນລັບຈຳເປັນ ໃຫ້ແກ່ພວກເຮົາ ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າຈະໄດ້ຮັບຄຳຕຳນິຕິຊົມ ແລະພ້ອມກັນຊອກຂໍ້ມູນໃໝ່ໃນການປັບປຸງຮຽບຮຽງຄັ້ງຕໍ່ໆໄປ ໃຫ້ມີເນື້ອໃນອຸດົມສົມບູນຂຶ້ນ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 20 ມັງກອນ 2010
ຄະນະຄົ້ນຄວ້າຮຽບຮຽງປະຫວັດສາດມູນເຊື້ອ
ທະຫານນະຄອງຫຼວງວຽງຈັນ

ສາລະບັນ ໜ້າ

ຕອນທີ I

ການກຳເນີດ, ໄວເຍົາ, ການເຕີບໃຫຍ່
ແລະການກ້າວເຂົ້າສູ່ເສັ້ນທາງ ທີ່ສະຫວ່າງສະໄຫວ 14

1. ສະພາບຈຸດພິເສດຂອງເຂດລ່ອງສັງ-ລ່ອງຕອນ 14
2. ຊີວິດເມື່ອໄວເຍົາ 17

ຕອນທີ II

ຊີວິດ ການນຳພາຂະບວນຕໍ່ສູ້ປະຕິວັດ ການປະເຊີນໜ້າ
ກັບສັດຕູຂອງ ສະຫາຍ ສີທອງ ຕ້ານການຮຸກຮານຂອງ
ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງ (1945 - 1954) 22

1.ກອງຟ້າງຸ່ມ ກອງທັບລາວອິດສະລະ 22
2. ການຕໍ່ສູ້ປະຕິວັດທີ່ບໍ່ຍອມຈຳນົນ 35
3. ຊີວິດໃນຄຸກ ແລະການໂຕນຄຸກ 44
4. ນາມະຍົດ ນັກຮົບແຂງຂັນ 48
5. ການລວມລາວຄັ້ງທີ 1 58
3. ນຳຫາຄອບຄົວ 64

ຕອນທີ III

ການປະເຊີນໜ້າຍ່າງພິລະອາດຫານໃນໂຕະເຈລະຈາ
ທາງການເມືອງ ແລະການຕໍ່ສູ້ກາງສະໜາມຮົບຕ້ານ
ການຮຸກຮານຂອງຈັກກະພັດອາເມຣິກາ(1954 -1960) 69

ສາລະບັນ ໜ້າ

I. ສະພາບການໂຮມລາວມີການຜັນແປ 69

II. ຊ່ວຍໜູນ, ປ້ອງກັນລັດຖະບານປະສົມແລະສະໜັບສະໜູນການລັດຖະປະຫານ (09/08/1960) 73

ບັນຕິພູຕະເກີຍ 79

1.ດ້ານການທະຫານ 80

2. ດ້ານການເມືອງ ແລະພະລາທິການ 80

III. ກອງພັນ 500 ສະມໍລະພູມເລືອດ 87

ສາຍເລືອດລູກລາວ 98

ຄຳຂວັນປະຈຳເມືອງ ເມືອງສັງທອງ 99

ຕອນທີ IV

ບາງບົດຮຽນ ແລະແບບຢ່າງຂອງ ສະຫາຍ ສີທອງ ວີລະຊົນແຫ່ງຊາດ 100

ສະຫຼຸບ 102

ຕອນທີ I

ການກຳເນີດ, ໄວເຍົາ, ການເຕີບໃຫຍ່ ການກ້າວສູ່ເສັ້ນທາງທີ່ສະຫວ່າງສະໄຫວ

1. ສະພາບຈຸດພິເສດຂອງເຂດ ລອງສັງ-ລອງຕອນ

ສາຍພູພະບັງຕັ້ງຍາວຢຽດແຕ່ແຄມນ້ຳຂອງໃນເຂດແດນ ເມືອງສີໂຄດຕະບອງ, ເມືອງ ສັງທອງ ແລ້ວຜ່ານເລີກເຂົ້າສູ່ແດນ ນາຊາຍທອງ, ໂພນໂຮງ ແລະເມືອງຫີນເຫີບ ເຊື່ອມຕໍ່ພູມີດ ຫຼຸງວໄປທິດຕາເວັນອອກ ເຫັນສັນພູເຂົາຄວາຍ ທີ່ຖືກເຊື່ອງໄວ້ໃນຫຼືບເມກ ສະສົມຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງທຳມະຊາດເຊັ່ນ:ສາຍນ້ຳໃສ,ປ່າໄມ້ຂຽວສົດງົດງາມຕະຫຼອດເຖິງຊີວະນາໆພັນ ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດ ຂອງຊາວບ້ານໃນເຂດນີ້ ໄດ້ຊົມໃຊ້ທຳມາຫາກິນ.ສາຍນ້ຳຫຼາຍສາຍທີ່ເປັນສາຂາ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງໄດ້ຫຼັ່ງອອກມາຈາກຫ້ວຍຮ່ອງຕ່າງໆຂອງພູເຂົາຄວາຍ, ພູພະບັງ,ນ້ຳສັງນ້ຳຕອນແລະອື່ນໆ. ສາຍພູພະບັງ ທີ່ແສນອຸດົມສົມບູນ ກໍ່ຍັງມີສັດປ່ານາໆພັນອາໄສຢູ່ເຊັ່ນ: ຊ້າງ, ເສືອ, ສິງ,ກະທິງ,ແຮດ, ກວາງ, ຟານ, ລີງ, ຂາງ, ທະນີ, ໝູປ່າ ແລະ ອື່ນໆ.

ບັນພະບູລຸດຮຸ່ນກ່ອນ ໄດ້ຕໍ່ສູ້ເພື່ອປົກປັກຮັກສາເຂດນ້ຳແດນດິນ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງຊັບພະຍາກອນ ໄວ້ເພື່ອລູກລາວຫຼານລາວ ຄັ້ງແລ້ວຄັ້ງເລົ່າກໍ່ຕາມ, ແຕ່ຄວາມໃຈດຳອຳມະຫິດຂອງສັກດີນາປະເທດໃກ້ຄຽງພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຈັກກະພັດຕ່າງດ້າວ ໄດ້ໃຊ້ກົນອຸບາຍຮ້ອຍແປດພັນປະການ ຫວັງແບ່ງແຍກພາຍໃນ ໃຫ້ແຕກຄວາມສາມັກຄີ ແລ້ວກ້າວເຂົ້າສູ່ການຄອບຄອງ ບຸກຍຶດເອົາໄປເປັນປະເທດສະລາດ ເມືອງສ່ວຍ, ເມືອງຂຶ້ນແບບເກົ່າ ແລະໃໝ່ບັງຄັບຂົ່ມເຫັງກົດຂີ່ ຂູດຮີດປະຊາຊົນລາວໃຫ້ເປັນທາດອອກແຮງງານ,ທາດກະສິກອນ ເສຍສ່ວຍພາສີອາກອນ

ໃນອັດຕາທີ່ແພງ ອີກດ້ານໜຶ່ງກໍ່ປຸ້ນສະດົມຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງປະເທດເຮົາໄປຢ່າງມະຫາສານ ພວກເຂົາໄດ້ບັງຄັບຂູ່ເຂັນເກັບເກນຜູ້ຄົນໄປເປັນທາດຮັບໃຊ້ຈຸດປະສົງຕ່າງໆເຊັ່ນ: ບັງຄັບຂູ່ເຂັນຜູ້ຍິງໃຫ້ກາຍເປັນທາດອາລົມອັນບ້າບໍ່ຂອງພວກເຂົາ. ຕໍ່ຜູ້ບໍ່ເຫັນດີ, ເຫັນພ້ອມໃນການກະທຳກໍ່ຖືກທາລຸນນະກຳປາບປາມຢ່າງໄຮ້ມະນຸດສະທຳ. ປະຊາຊົນລາວເວລານັ້ນຈຶ່ງຕີລາຄາ ອຳນາດການປົກຄອງສະໄໝນັ້ນວ່າເປັນໄມ້ມືຂອງພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນພວກຮຸກຮານຕ່າງຊາດຊຶ່ງມີສິດອຳນາດໃນຖານເຈົ້ານາຍທຸ່ນ ແຕ່ທາດແທ້ແລ້ວແມ່ນການມອບກາຍຖະຫວາຍຕົວເປັນຂ້ອຍຂ້າຈົ່ງຮັກພັກດີຕໍ່ນາຍເໜືອຫົວຕ່າງປະເທດ.

ນ້ຳສັງ-ນ້ຳຕອນ ເປັນສາຍນ້ຳທີ່ຍາວໄກ ມີຕົ້ນກຳເນີດຢູ່ສາຍພູແຖບສາມໝື່ນເມືອງເຟືອງ ໄຫຼລ່ອງຜ່ານທົ່ງນາພູຜາປ່າດົງ, ຕາດແກ້ງເຫວຊັນ ແລ້ວປ່ອງລົງສູ່ນ້ຳຂອງ ສ້າງອະລິຍະທຳ ແຫ່ງສາຍພົວພັນແກ່ຜູ້ຄົນໃນໝູ່ບ້ານເຂດນີ້ ທັງເປັນສາຍນ້ຳທີ່ຫຼໍ່ລ້ຽງຊີວິດການເປັນຢູ່ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ຂອງປະຊາຊົນ.

ບ້ານນາຫອຍປັງ ເປັນບ້ານນ້ອຍແຫ່ງໜຶ່ງ ສ້າງຕັ້ງກ່ອນໜ້ານີ້ຫຼາຍເຊັ່ນຄົນໂດຍຕັ້ງຢູ່ເຂດຕາແສງນ້ຳຕອນ ເມືອງນາຊາຍທອງແຂວງວຽງຈັນປັດຈຸບັນແມ່ນເມືອງສັງທອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຫ່າງຈາກໃຈກາງນະຄອນຫຼວງປະມານ 74 ກິໂລແມັດ.ບ້ານດັ່ງກ່າວຕັ້ງຢູ່ຕີນພູພະບັງທີ່ປົກຄຸມດ້ວຍປ່າດົງວົງກົດຕຶບໜາ ມີປະຊາຊົນອາໄສຢູ່ (ເວລານັ້ນ)30 ກ່ວາຫຼັງຄາເຮືອນພົນລະເມືອງມີ 150 ຄົນ ເຊິ່ງທຳມາຫາກິນ ດ້ວຍການລ້ຽງສັດ-ປູກຝັງຕາມຮອຍບັນພະບູລຸດ ທີ່ເຄີຍເຮັດມາແຕ່ບູຮານະການເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ຄົນດຳເນີນໄປເປັນປົກກະຕິເພິ່ງຕົນເອງກຸ້ມຕົນເອງ ນອກຈາກນີ້ພືດຜົນຕ່າງໆທາງກະສິກຳ ທີ່ຊາວບ້ານຜະລິດໄດ້ ບວກກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ອຸດົມສົມບູນ ຍັງຖືກສົ່ງໄປຂາຍຢູ່ຕົວເມືອງ ວຽງຈັນເພື່ອເປັນສິນຄ້າຫຼືແລກປ່ຽນເອົາວັດຖຸສິ່ງຂອງຕ່າງໆມາຮັບໃຊ້ແກ້ໄຂຊີວິດປະຈຳວັນ. ປະຊາຊົນບ້ານນີ້ຍັງເອົາໃຈໃສ່ຮັກສາ ວັດທະນະທຳ ຮີດຄອງປະເພນີ ອັນດີງາມຂອງລາວເຮົາໄວ້ສືບຕໍ່ກັນມາ.

ໃນການດໍາລົງຊີວິດປະຈໍາວັນ ຂອງຊາວບ້ານ ຕາມທໍາມະຊາດ ບ້ານປ່າຊາດອນ. ໃນສາຍຕາຜູ້ຄົນທີ່ເຫັນວ່າ ມີຄວາມສະຫງົບສັນຕິນັ້ນ ຊໍ້າພັດແຝງໄວ້ຄວາມບໍ່ໄວ້ໃຈຕໍ່ສະພາບການບ້ານເມືອງ. ອໍານາດການປົກຄອງໃນຕົວເມືອງຍັງຄົງບັງຄັບຂູ່ເຂັນປາບປາມຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ບໍ່ເຫັນດີເຫັນພ້ອມນໍາພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງ ດ້ວຍທ່າທີທີ່ຫຍາບຄາຍ ແລະ ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດ. ການອອກໄປທໍາມາຫາກິນ ປະຈໍາວັນຕ້ອງໃຊ້ຄວາມລະມັດລະວັງຫຼາຍຂຶ້ນ.ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ມີການເຄື່ອນໄຫວຕໍ່ສູ້ປະຕິວັດປິດລັບຢູ່ເບື້ອງຫຼັງທ່າມກາງປ່າດົງໝາຕຶບໃນເຂດລ່ອງສັງ-ລ່ອງຕອນ.

ກ້າວເຂົ້າສູ່ປີ 1945 ສະພາບການຂອງໂລກໄດ້ມີການຜັນແປໄປຢ່າງສັບສົນ ສິ່ງຜົນສະທ້ອນໂດຍກົງຕໍ່ຊາຕາກໍາ ຂອງບັນດາປະຊາຊາດໃນອິນດູຈີນ.ພວກຊຸນເສິກຍີ່ປຸ່ນ,ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງໄດ້ຜັດປ່ຽນກັນຂຶ້ນກໍາອໍານາດ ເພື່ອດໍາເນີນການປາບປາມ ແລະກົດຂີ່ຂົ່ມເຫັງປະຊາຊົນລາວຢ່າງປ່າເຖື່ອນ.ພາຍຫຼັງສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີສອງສິ້ນສຸດລົງ ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງໄດ້ກັບມາຮຸກຮານປະເທດລາວ,ຫວຽດນາມ ແລະກໍາປູເຈຍອີກຄັ້ງ ຕໍ່ໜ້າສະພາບການດັ່ງກ່າວພັກກອມມູນິດອິນດູຈີນ ໄດ້ຊີ້ນໍາບັນດາກໍາລັງຕໍ່ຕ້ານໃຫ້ຖອຍກໍາລັງອອກຈາກຕົວເມືອງຕ່າງໆໄປສູ່ຊົນນະບົດຂຶ້ນໄປຫາເຂດພູດອຍ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ເພື່ອກໍ່ສ້າງຮາກຖານການເມືອງຖານທີ່ໝັ້ນ ຂະຫຍາຍກໍາລັງເພື່ອດໍາເນີນການຕໍ່ສູ້ ຕາມແນວທາງ **"ຕໍ່ຕ້ານຍືດເຍື້ອຍາວນານ"** ຢູ່ເຂດຕ່າງໆ ກໍໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງຄະນະກໍາມະການຕໍ່ຕ້ານຝຣັ່ງຂຶ້ນຢ່າງກ້ວາງຂວາງ.

ບ້ານນາຫອຍປັງ ຕາແສງບ້ານໄຮ່-ນໍ້າຕອນ ເມືອງນາຊາຍທອງມີທີ່ຕັ້ງຍຸດທະສາດສໍາຄັນຢູ່ເຂດລ່ອງສັງ-ລ່ອງຕອນເປັນເຂດຕິດລຽນກັບບັນດາບ້ານ, ເມືອງທີ່ເປັນກໍາແພງອ້ອມຮອບຕົວເມືອງວຽງຈັນ, ໃນຊຸມປີເລີ່ມມີການຕໍ່ສູ້ຕ້ານພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງ ເຂດລ່ອງສັງ-ລ່ອງຕອນ ມີກໍາລັງແນວລາວອິດສະລະ (ຄະນະກູ້ຊາດ) ໄດ້ເຄື່ອນໄຫວ ກໍ່ສ້າງເຂດນີ້ໃຫ້ເປັນເຂດທີ່ໝັ້ນ ກອງຫຼອນຕໍ່ຕ້ານທີ່ເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອນໍາພາຊຸກຍູ້ຂະບວນການ ຕໍ່ສູ້ຂອງປະຊາຊົນຢູ່ຕົວເມືອງໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວ, ສ້າງເປັນ

ແນວປ້ອງ ກັນຕົວສະກັດກັ້ນການແຜ່ລາມ ອຳນາດຂຸນເສິກ ຂອງສັດຕູ ອອກສູ່ຊົນນະບົດ ແລະປົກປັກຮັກສາເຂດໃຈກາງເມືອງວຽງຈັນ. ບໍລິເວນ ລ່ອງສັງ-ລ່ອງຕອນຈຶ່ງປຽບເໝືອນເປັນເຂດຍາດແຍ່ງ ລະຫວ່າງສອງ ກຳລັງ (ກຳລັງປະຕິວັດ ແລະກຳລັງລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງ ພ້ອມລູກແຫຼ່ງຕີນ ມືຂອງພວກເຂົາ)ທັງເປັນບ່ອນສັດຕູເອົາໃຈໃສ່ກວາດລ້າງປາບປາມ, ຂູ່ເຂັນ ປະຊາຊົນຢ່າງໜັກໜ່ວງ. ມາຮອດສະໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ ຕ້ານຈັກ ກະພັດອາເມຣິກາ ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນປະຊາຊົນເຂດນີ້ ລ້ວນແຕ່ຖືກກົດຂີ່ ຂູດຮີດ, ບັງຄັບຂົ່ມເຫັງ ແລະທາລຸນເໝືອນປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃນທົ່ວ ປະເທດ ສັດຕູໄດ້ນຳກຳລັງບຸກຕີ, ກວາດລ້າງ ແລະສ້າງຕັ້ງອຳນາດການ ປົກຄອງຫຸ່ນທ້ອງຖິ່ນຂຶ້ນເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການກົດຂີ່ຂູດຮີດປະຊາຊົນ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

2. ຊີວິດເມື່ອໄວເຍົາ:

ໃນທ່າມກາງສະພາບການບ້ານເມືອງທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ ແລະບໍ່ໄວ້ ວາງໃຈນັ້ນ ອາດເປັນການໂຊກດີ ຂອງປະຫັວດສາດ ເວລາປະເທດຊາດ ພວມຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງເປັນສ່ຽງຕາຍຢູ່ນັ້ນ ປາກົດມີບັນດາເດັກນ້ອຍເກີດ ໃໝ່ຈາກຄອບຄົວທີ່ຮັກຊາດອອກມາເບິ່ງໂລກ ຊຶ່ງພວມຕົກຢູ່ໃນອຳນາດ ຄອບງຳຂອງພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງ ແລະຈັກກະພັດອາເມຣິກາ. ໃນນັ້ນ ມີເດັກຊາຍ ສີທອງ ແຫ່ງບ້ານນາທອຍປັງ ຕາແສງບ້ານໄຮ່ (ນ້ຳຕອນ) ເມືອງນາຊາຍທອງ ແຂວງວຽງຈັນ ເຈືອຈານຢູ່ນຳ ພໍ່ຊຽງມີ (ພໍ່ຫຼີ) ແລະ ແມ່ໂສພາ ໄດ້ໃຫ້ກຳເນີດສີທອງ ເມື່ອວັນທີ 9 ສິງຫາ 1925. ໃນເວລາ ຕໍ່ມາກໍໃຫ້ກຳເນີດນ້ອງອີກສອງຄົນຄື : ນາງບູນຮອງ ແລະ ທ້າວກອງສີ.

ໃນຊີວິດໄວເດັກສີທອງ ພ້ອມນ້ອງໆໄດ້ຮັບການສຶກສາອົບຮົມ ບົ່ມສອນຈາກພໍ່ແມ່ຍາດພີ່ນ້ອງເພື່ອກາຍເປັນເດັກຄຳຮູ້ຂອງຄອບຄົວ, ເມື່ອກ້າວເຂົ້າສູ່ທ້າຍໄວເດັກສີທອງໄດ້ນຳພານ້ອງໆເຮັດວຽກເຮືອນ

ການຊານຊ່ວຍພໍ່ແມ່ເຊັ່ນ: ຕັກນ້ຳ, ຕຳເຂົ້າ, ເກືອເປັດ, ເກືອໄກ່ ເບິ່ງແຍງງົວຄວາຍ ຫາຫຼົວຫາຟືນ ແຕ່ງຢູ່ຄົວກິນ ແລະອື່ນໆ. ເຖິງລະດູຕົກກ້າ-ດຳນາ ສີທອງກໍ່ແມ່ນກຳລັງແຮງງານສຳຄັນໃນຄອບຄົວຊ່ວຍພໍ່ໄຖນາ, ຄາດນາ ແລະຊ່ວຍພໍ່ແມ່ຫຼົກກ້າ ດຳນາຕາມປະເພນີນິຍົມຂອງຄົນທ້ອງຖິ່ນ. ເມື່ອມີເວລາຫວ່າງ ສີທອງ ຍັງໄດ້ຊອກຮູ້ຮໍ່າຮຽນ, ຮຽນໜັງສືນຳຄູບາອາຈານຢູ່ໃນວັດ ຫຼືນຳຮຸ່ນອ້າຍ-ເອື້ອຍ. ຈົນສາມາດອ່ານໄດ້ຂຽນເປັນ ເນື່ອງຈາກວ່າບໍ່ມີໂອກາດຈະໄດ້ຮໍ່າຮຽນນຳໝູ່ ຍ້ອນຖານະຄອບຄົວທຸກຍາກຂາດເຂີນ ການສົ່ງເສີມ ຂອງພໍ່ແມ່ໃຫ້ລູກໄດ້ຮຽນກໍບໍ່ມີເງື່ອນໄຂອີກດ້ານໜຶ່ງ ໂຮງຮຽນຊ້ຳພັດມີຢູ່ແຕ່ໃນຕົວເມືອງ ສ່ວນບ້ານສອກຫຼີກ ແມ່ນບໍ່ມີໂຮງຮຽນ. ສີທອງເປັນຄົນດຸໝັ່ນຂະຫຍັນພຽນ, ອົດທົນ ແລະຟັງຄຳສັ່ງສອນຂອງຄູບາອາຈານ ທັງເປັນຄົນມັກຊອກສະແຫວງຫາຄວາມຮູ້ດ້ານຕ່າງໆ.

ສີທອງ ເປັນຄົນມີນິໄສສຸຂຸມ ຮູ້ຖະໜອມຖ່ອມຕົວ ມີຄວາມຈິງຈັງຕໍ່ວຽກງານ ເວົ້າໜ້ອຍແຕ່ເຮັດຫຼາຍ ນອກຈາກນີ້ເຂົາຍັງມີມູນ ຂອງການເປັນເພດຊາຍ ທີ່ມີຄວາມມັກມ່ວນຊື່ນລ່າເລີງດັ່ງຄົນໜຸ່ມທີ່ພວມເລີ່ມແຕກເນື້ອໜຸ່ມທົ່ວໆໄປ ເຂົາມັກສັງເກດ, ມັກຟັງ, ມັກຊອກຮູ້ຮໍ່າຮຽນ, ມັກເລົ່າເລື່ອງຕ່າງໆເຊັ່ນ: ມັກເລົ່າເລື່ອງຊວນຫົວໃຫ້ຄົນອື່ນຟັງຈົນແຂ້ວແຫ້ງ, ມັກຊົກມວຍ ແລະທວາຍບັນຫາ. ບາງເທື່ອ ສີທອງ ກໍ່ມີອາລົມເບີກບານເຖິງຂັ້ນຂັບງຶມຜູ້ດຽວ ແລະມີບາງຄັ້ງເຂົາຂັບງຶມຕໍ່ກອນກັບພໍ່ຢູ່ຖຽງນານ້ອຍ. ໝູ່ເພື່ອນຫຼາຍໆຄົນເຄີຍມາຈອບຟັງເຫັນວ່າການເດີນກອນຂອງ ສະຫາຍ ສີທອງ ບໍ່ແມ່ນທຳມະດາ ພໍປານລຸງຈານຊິມ ໝໍຂັບໃຫຍ່ລ່ອງງຶມ (ບ້ານປາກກະຍຸງ) ເຂົາມີນ້ຳສຽງດີ ລູກຄໍເອື້ອນຫຼຽນໄຫຼ ຊຸ່ມສຽງທີ່ຂັບອອກໄປເຮັດໃຫ້ຜູ້ຟັງເກີດອາລົມສູນທະລີເບີກບານໃຈໄປນຳເຂົາວາຊັ້ນສາ.

ວັນທີ 09 ພຶດສະພາ 1945 ກອງທັບແດງໂຊວຽດ ໄດ້ຜາບແພ້ກອງທັບຟາດຊິດເຢຍລະມັນ. ສະຫະພາບໂຊວຽດ ໄດ້ປະກາດໄຊຊະນະເໜືອຟາດຊິດໃນສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີສອງ ບັນດາປະຊາຊາດ ໃນເອີລົບຕາເວັນອອກ ໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍອອກຈາກແອກກົດຂີ່ ແລະມີຫຼາຍປະ

ເຫດເດີນຕາມເສັ້ນທາງສັງຄົມນິຍົມ. ຕໍ່ມາວັນທີ 15 ສິງຫາ 1945 ພວກຊຸນເສິກຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ປະກາດຍອມຈຳນົນຕໍ່ພັນທະມິດ. ກາລະໂອກາດອຳນວຍສຳລັບການລຸກຮືຂຶ້ນຍຶດອຳນາດຂອງປະຊາຊົນໄດ້ມາຮອດ.

ໃນວັນ ທີ 23 ສິງຫາ 1945 ເປັນວັນຍຶດອຳນາດ ຂອງປະຊາຊົນລາວທົ່ວປະເທດ ແຕ່ຍ້ອນພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງ ຍັງມີບົດບາດສຳຄັນໃນກຸ່ມພັນທະມິດ ພວກເຂົາຍັງສືບຕໍ່ດຳເນີນນະໂຍບາຍຂົ່ມເຫັງປາບປາມປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກຳລັງຮັກຊາດ ພາຍໃຕ້ການນຳພາຂອງແນວລາວອິດສະລະ. ການຕໍ່ສູ້ດຳເນີນໄປຢູ່ໃນຕົວເມືອງແລະຊົນນະບົດໃນທ່າຖືກກົດໝາຍ ແລະການປິດລ້ອມທາງຍຸດທະສາດຕ່າງໆ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງ ຍອມມອບເອກະລາດ ໃຫ້ແກ່ລາວ ແລະປະກາດ ເອກະລາດ ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນ ວັນທີ 12 ຕຸລາ 1945.

1945 ເປັນປີທີ່ ສີທອງ ໄດ້ແຕກເນື້ອໜຸ່ມເປັນບ່າວ 20 ປີຢ່າງເຕັມຕົວ ເຂົາເລີ່ມເຂົ້າໃຈສະພາບການບ້ານເມືອງ ເນື່ອງຈາກວ່າພະນັກງານ ກໍ່ສ້າງຮາກຖານການເມືອງ ຂອງແນວລາວອິດສະລະ ມີການເຄື່ອນໄຫວປິດລັບຢູ່ໝູ່ບ້ານແຖບນີ້ ເຂົາເຄີຍໄດ້ຍິນຫູຟັງ ແລະຊອກຮູ້ການເຄື່ອນໄຫວຂອງພະນັກງານຫຼັກແຫຼ່ງ ທີ່ໄດ້ຊີ້ແຈງເຖິງຄວາມໂຫດຮ້າຍປ່າເຖື່ອນ ຂອງພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນບວກກັບເຫດການການກະທຳຂອງລູກແຫຼ້ງຕີນມື ທີ່ບັງຄັບຂົ່ມເຫັງປາບປາມ ຜູ້ທີ່ບໍ່ເຫັນດີເຫັນພ້ອມນຳພວກເຂົາຢ່າງປ່າເຖື່ອນ ເຮັດໃຫ້ແນວຄິດຂອງ ສີທອງ ໄດ້ຄ່ອຍໆຮັບຮູ້ທາດແທ້ຂອງບັນຫາ ດັ່ງນັ້ນໜ້າທີ່ສະເພາະໜ້າຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ເຂດລ່ອງສັງ-ລ່ອງຕອນ ດຳເນີນການຕໍ່ສູ້ດ້ວຍກຳລັງປະກອບອາວຸດຂອງຕົນເອງ ເພື່ອກ້າວເຂົ້າສູ່ສົງຄາມປະຊາຊົນຢ່າງເຕັມຮູບແບບ. ສີທອງ ໄດ້ເອົາຕົນເອງເຈືອຈານຢູ່ໃນຂະບວນການດັ່ງກ່າວ ແລະໄດ້ຮັບໃຊ້ວຽກງານທະຫານລາດກອງຫຼອນ ຕາມການມອບໝາຍຂອງການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອຂັບໄລ່ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງອອກຈາກແຜ່ນດິນບ້ານເກີດເມືອງນອນທີ່ຫວງແຫນຂອງຕົນ.

ສະຫາຍສີທອງເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນໃນທ່າມກາງປະເທດຊາດຕົກເປັນທີ່ວເມືອງຂຶ້ນຂອງຕ່າງດ້າວ ; ແລະທ່າມກາງສະພາບການບ້ານເມືອງມີຄວາມຮ້ອນຮົນ ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຊ່ວງຊີງກັນ ຊອກລ່າຫາທີ່ວເມືອງຂຶ້ນ. ຂະບວນການຕໍ່ສູ້ປະຕິວັດຂອງປະຊາຊົນໄດ້ຟົດເດືອດຂຶ້ນຢູ່ຕາມຕົວເມືອງຊົນນະບົດ ເພື່ອທວງເອົາສິດເສລີພາບ, ສິດເປັນເຈົ້າຂອງປະເທດຊາດຢູ່ທຸກແຫ່ງຫົນປະຊາຊົນເວລານັ້ນ ໄດ້ຖືກກົດຂີ່ຂູດຮີດຢ່າງໜັກໜ່ວງເຊັ່ນ: ຖືກເກັບເກນໄປເປັນກູລີ, ສ້າງຖະໜົນຫົນທາງ ແບກຫາບຂົນສົ່ງ, ສ້າງປົດຄ້າຍ ແລະເປັນທະຫານ, ບໍ່ພຽງແຕ່ເທົ່ານັ້ນປະຊາຊົນລາວຍັງຖືກຂົ່ມເຫັງ ຖືກກອບໂກຍເອົາຊັບສິນບັດອັນລ້ຳຄ່າ, ຖືກປຸ້ນສະດົມເອົາສະບຽງອາຫານ ແລະອື່ນໆ ແປວໄຟແຫ່ງຄວາມຄຽດແຄ້ນສັດຕູຂອງປະຊາຊົນນັບມື້ນັບເພີ່ມທະວີສູງຂຶ້ນຂະບວນການ ຕໍ່ສູ້ໄດ້ແຜ່ລາມແຕ່ຕົວເມືອງໄປເຖິງຊົນນະບົດຢ່າງເປັນຂະບວນການ ແລະຕໍ່ເນື່ອງ.

ຍ່າງກ້າວເຂົ້າຊີວິດໄວໜຸ່ມ ສີທອງ ໄດ້ເຫັນສະພາບການບ້ານເກີດເມືອງນອນຖືກສັດຕູຈູດເລົ້າເຂົ້າເຜົາຜານເຮືອນຊານ, ບັງຄັບຂົ່ມເຫັງເອົາປຽບປະຊາຊົນ ແລະທຸບຕີປະຊາຊົນຢ່າງບໍ່ມີມະນຸດສະທຳ ໄດ້ສ້າງໃຫ້ປະຊາຊົນລາວ ກໍຄືຊາວລ່ອງສັງ-ລ່ອງຕອນ ຈົມຢູ່ກັບຄວາມທຸກທໍລະມານ ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດແມ່ນໄດ້ເຫັນພຶດຕິກຳ ແລະການກະທຳທີ່ໂຫດຮ້າຍຂອງພວກລ່າຂຶ້ນຝຣັ່ງທີ່ມີຕໍ່ປະຊາຊົນ ແລະຍາດຕິພີ່ນ້ອງໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນລະຫວ່າງຕົ້ນປີ 1946 ຫຼັງຈາກການກັບມາຮຸກຮານຂອງພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງຄັ້ງທີສອງ. ໃນເວລານັ້ນ ສະຫາຍ ມີອາຍຸພຽງ 21 ປີ ສີທອງ ແລະຊາວບ້ານຈຳນວນໜຶ່ງ ໄດ້ຖືກເກັບເກນໄປເປັນກູລີສ້າງທາງ, ສ້າງປົດຄ້າຍຢູ່ເຂດບ້ານເພຍລາດ ໃນນັ້ນມີພໍ່ ສະຫາຍ ສີທອງລວມຢູ່ນຳ ເພິ່ນຖືກທຸບຕີທໍລະມານ ຈົນເຈັບປວດຢ່າງແສນສາຫັດ.

ຕໍ່ມາຍ້ອນທົນຕໍ່ພິດບາດແຜ ຈາກນ້ຳມື ຂອງພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງບໍ່ໄດ້ອີກດ້ານໜຶ່ງອາຍຸກະສຽນຂອງພໍ່ກໍແກ່ແລ້ວເພິ່ນຈຶ່ງລົ້ມປ່ວຍໜັກ ແລະສິ້ນລົມຫາຍໃຈ ໃນທ່າມກາງສຽງຮ້ອງໄຫ້ອາໄລອາວອນຂອງແມ່ ລູກໆ ແລະຊາວບ້ານ.

ຂໍໂທດຫຼາຍໆ

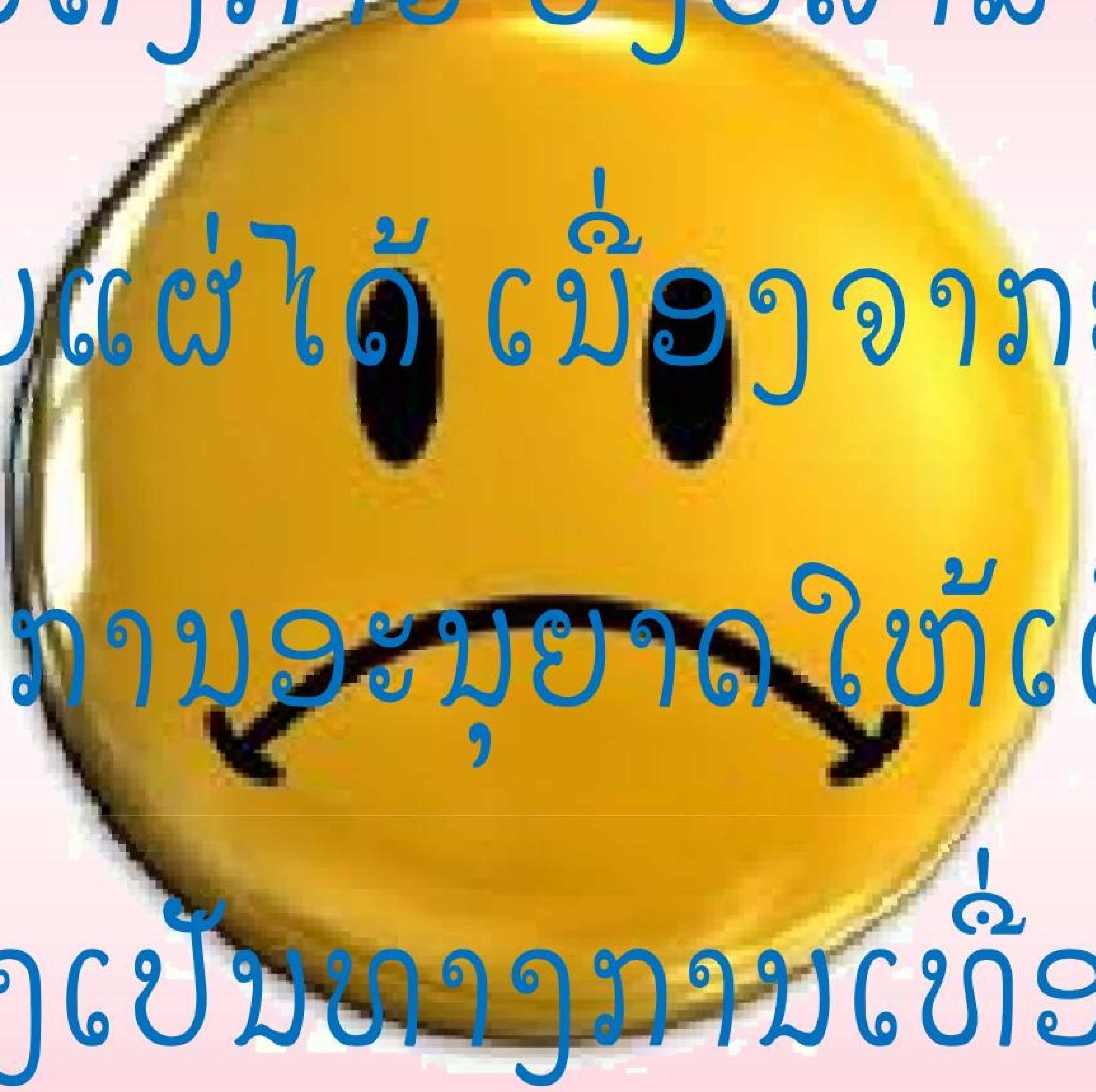

ປື້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ
ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່
ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່
ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ